



Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 158/13

Λουξεμβούργο, 12 Δεκεμβρίου 2013

Απόφαση στην υπόθεση C-362/12
Test Claimants in the Franked Investment Income Group Litigation κατά
Commissioners of Inland Revenue et Commissioners for Her Majesty's
Revenue and Customs

Το δίκαιο της Ένωσης αντιτίθεται σε αγγλική κανονιστική ρύθμιση που έχει ως αποτέλεσμα να στερούνται οι φορολογούμενοι, απροειδοποίητα και αναδρομικά, τη δυνατότητα άσκησης ενός ενδίκου βοηθήματος προς ανάκτηση φόρων εισπραχθέντων κατά παραβίαση του δικαίου της Ένωσης

Το γεγονός ότι οι φορολογούμενοι έχουν στη διάθεσή τους και δεύτερο ένδικο βοήθημα για την ανάκτηση των εν λόγω φόρων δεν εξαφανίζει τις αρνητικές συνέπειες της κατάργησης του ευνοϊκότερου ενδίκου βοηθήματος

Το αγγλικό δίκαιο, ως ίσχυε πριν από τις 24 Ιουνίου 2004, προέβλεπε δύο ένδικα βοηθήματα για την ανάκτηση των εισπραχθέντων κατά παραβίαση του δικαίου της Ένωσης φόρων. Το πρώτο ένδικο βοήθημα, καλούμενο «ένδικο βοήθημα Woolwich» ήταν μια αγωγή προς ανάκτηση παρανόμως εισπραχθέντος φόρου η οποία υπέκειτο σε προθεσμία παραγραφής έξι ετών από την ημερομηνία καταβολής του φόρου. Το δεύτερο ένδικο βοήθημα, καλούμενο «ένδικο βοήθημα Kleinwort Benson» καθιστούσε δυνατή την επιστροφή ποσών καταβληθέντων συνεπεία πλάνης περί το δίκαιο. Η προθεσμία παραγραφής του δευτέρου αυτού ενδίκου βοηθήματος ήταν έξι έτη από την ημερομηνία κατά την οποία ο αιτών την επιστροφή αντελήφθη την πλάνη ή θα μπορούσε να την είχε αντιληφθεί επιδεικνύοντας εύλογη επιμέλεια.

Με νόμο της 24ης Ιουνίου 2004, ο εθνικός νομοθέτης αποφάσισε ότι η προθεσμία παραγραφής του «ενδίκου βοηθήματος Kleinwort Benson» δεν ίσχυε στην περίπτωση πλάνης περί το δίκαιο σχετικής με φορολογικό ζήτημα της αρμοδιότητας των Commissioners of Inland Revenue¹. Ο νέος αυτός κανόνας είχε αναδρομική εφαρμογή στις αγωγές που ασκήθηκαν από τις 8 Σεπτεμβρίου 2003 και εφεξής, από την ημερομηνία δηλαδή κατά την οποία η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου ανακοίνωσε την οικεία νομοθετική πρόταση.

Με απόφαση της 8ης Μαρτίου 2001², το Δικαστήριο έκρινε ότι ορισμένες πτυχές του συστήματος προκαταβολής του φόρου εταιρειών «advance corporation tax» (ACT), το οποίο εφαρμοζόταν στο Ηνωμένο Βασίλειο από το 1973 έως το 1999, ήταν ασύμβατες με την ελευθερία εγκατάστασης και την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων.

Κατόπιν της απόφασης αυτής, ο πολυεθνικός όμιλος Aegis, που δραστηριοποιείται στον τομέα των μέσων μαζικής ενημέρωσης και ψηφιακών μέσων επικοινωνίας, άσκησε στις 8 Σεπτεμβρίου 2003 το «ένδικο βοήθημα Kleinwort Benson» προς αναζήτηση των ποσών του ACT που είχε αχρεωστήτως καταβάλει κατά το χρονικό διάστημα από το 1973 έως το 1999. Η ισχύουσα για το εν λόγω ένδικο βοήθημα προθεσμία παραγραφής άρχιζε να τρέχει από τις 8 Μαρτίου 2001, από την ημερομηνία δηλαδή κατά την οποία το Δικαστήριο απεφάνθη επί της συμβατότητας του καθεστώτος ACT με το δίκαιο της Ένωσης.

Εκτιμώντας ότι η αναδρομική εφαρμογή του νόμου της 24ης Ιουνίου 2004 είχε στερήσει από τον όμιλο Aegis τη δυνατότητα άσκησης του «ενδίκου βοηθήματος Kleinwort Benson», ο όμιλος αυτός

¹ Φορολογική υπηρεσία του Ηνωμένου Βασιλείου.

² Απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Μαρτίου 2001, συνεκδικασθείσες υποθέσεις *Metallgesellschaft Ltd κ.λπ.* (C-397/98 και C-410/98). Το Δικαστήριο απεφάνθη επίσης επί του ζητήματος αυτού με τις αποφάσεις που εξέδωσε στις 12 Δεκεμβρίου 2006 επί των υποθέσεων C-374/04 και C-446/04, βλ. επίσης AT αριθ. 96/06, και στις 13 Νοεμβρίου 2012 επί της υπόθεσης C-35/11, βλ. επίσης AT αριθ. 144/12.

προσέφυγε ενώπιον των δικαστηρίων του Ηνωμένου Βασιλείου υποστηρίζοντας ότι ο απροειδοποίητος και αναδρομικός αποκλεισμός της εφαρμογής, στην περίπτωση του, των ευνοϊκότερων κανόνων παραγραφής που διέπουν το εν λόγω ένδικο βοήθημα ήταν αντίθετος προς ορισμένες αρχές του δικαίου της Ένωσης.

Στο πλαίσιο αυτό, το Supreme Court of the United Kingdom (Ανώτατο Δικαστήριο του Ηνωμένου Βασιλείου) ερωτά το Δικαστήριο αν οι αρχές της αποτελεσματικότητας, της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης αντίκεινται στην απροειδοποίητη και αναδρομική κατάργηση του «ένδικου βοηθήματος Kleinwort Benson».

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο διαπιστώνει καταρχάς ότι η εξαετής προθεσμία παραγραφής που προβλέπεται για το «ένδικο βοήθημα Woolwich», η οποία αρχίζει να τρέχει από τον χρόνο της αχρεώστητης καταβολής φόρου, θεωρείται, αυτή καθαυτή, συμβατή με την αρχή της αποτελεσματικότητας, η οποία απαγορεύει την εφαρμογή εθνικών κανόνων ικανών να καταστήσουν αδύνατη ή ιδιαίτερος δυσχερή την ανάκτηση φόρων εισπραχθέντων κατά παραβίαση του δικαίου της Ένωσης.

Ακολούθως, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η αρχή αυτή δεν αποκλείει καταρχήν ούτε την αναδρομική εφαρμογή μιας νέας προθεσμίας συντομότερης από την προϊσχύσασα, στο μέτρο που η προθεσμία αυτή εφαρμόζεται σε αγωγές προς ανάκτηση φόρων οι οποίες δεν έχουν ασκηθεί κατά τον χρόνο θέσεως σε ισχύ της νέας προθεσμίας, αλλά αφορούν ποσά καταβληθέντα ενόσω ίσχυε η προηγούμενη προθεσμία.

Εντούτοις, οι νέοι εθνικοί κανόνες πρέπει να προβλέπουν **μεταβατικό καθεστώς το οποίο εξασφαλίζει στους ιδιώτες** επαρκές χρονικό διάστημα, μετά τη θέσπισή της, για **την υποβολή των αιτήσεων επιστροφής που είχαν το δικαίωμα να υποβάλουν υπό το καθεστώς της προηγούμενης ρύθμισης**. Ένα τέτοιο μεταβατικό καθεστώς είναι αναγκαίο εφόσον η άμεση εφαρμογή συντομότερης, σε σχέση με την προϊσχύσασα, προθεσμίας παραγραφής σε αυτές τις αιτήσεις θα είχε ως αποτέλεσμα την αναδρομική στέρηση από ορισμένους ιδιώτες του δικαιώματός τους επιστροφής των καταβληθέντων ή θα τους κατέλειπε υπερβολικά μικρό περιθώριο για την προβολή αυτού του δικαιώματος.

Κατά συνέπεια, **η αρχή της αποτελεσματικότητας αντιτίθεται σε εθνική νομοθεσία η οποία συντέμνει, αναδρομικά και απροειδοποίητα, την προθεσμία εντός της οποίας μπορούσε να ζητηθεί η επιστροφή ποσών καταβληθέντων κατά παραβίαση του δικαίου της Ένωσης**.

Συναφώς, το Δικαστήριο τονίζει ότι το γεγονός ότι οι φορολογούμενοι έχουν στη διάθεσή τους δύο ένδικα βοηθήματα για την ανάκτηση του παρανόμως εισπραχθέντος φόρου δεν εξαφανίζει άνευ ετέρου τις αρνητικές συνέπειες της κατάργησης ενός από τα εν λόγω ένδικα βοηθήματα.

Τέλος, για τους ίδιους λόγους, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αγγλική κανονιστική ρύθμιση παραβιάζει επίσης τις αρχές της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582